

## 221

### **Wet van 30 mei 1990 inzake invordering van rijksbelastingen, andere dan invoerrechten en accijnzen (Invorderingswet 1990)**

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de wet van 22 mei 1845 (Stb. 1926, 334) op de invordering van 's Rijks directe belastingen te vervangen door een meer overzichtelijke en op verschillende punten herziene wet;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

#### **HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN**

##### **Artikel 1**

Deze wet geldt bij de invordering van rijksbelastingen, met uitzondering van invoerrechten en accijnzen.

##### **Artikel 2**

1. Deze wet verstaat onder:
  - a. rijksbelastingen: belastingen welke van rijkswege door de rijksbelastingdienst worden geheven;
  - b. Onze Minister: Onze Minister van Financiën;
  - c. directeur, inspecteur of ontvanger: de directeur, de inspecteur of de ontvanger, die inzake andere rijksbelastingen dan invoerrechten en accijnzen bevoegd is;
  - d. belastingdeurwaarder: de door Onze Minister als zodanig aangewezen ambtenaar van de rijksbelastingdienst;
  - e. belastingschuldige: degene te wiens naam de belastingaanslag is gesteld;
  - f. werknemer, dienstbetrekking en inhoudingsplichtige: de werknemer, de dienstbetrekking en de inhoudingsplichtige in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 (Stb. 521);

g. belastingaanslag: de voorlopige aanslag, de aanslag, de navorderingsaanslag, alsmede de naheffingsaanslag;

h. aanslag: de aanslag na de verrekening ingevolge:

1°. artikel 15 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Stb. 1959, 301);

2°. artikel 52, derde lid, en, in samenhang daarmee artikel 61, derde lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 (Stb. 519);

3°. artikel 21, derde lid, en, in samenhang daarmee artikel 23b, derde lid, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (Stb. 469).

2. Deze wet verstaat mede onder:

a. aanslag: de ingevolge de Algemene wet inzake rijksbelastingen of ingevolge andere wettelijke bepalingen betreffende de heffing van de onder artikel 1 vallende belastingen genomen beschikking na de verrekening ingevolge:

1°. artikel 15 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen;

2°. artikel 52, derde lid, en, in samenhang daarmee artikel 61, derde lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964;

3°. artikel 21, derde lid, en, in samenhang daarmee artikel 23b, derde lid, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969;

b. aanslagbiljet: het afschrift van de beschikking bedoeld in onderdeel a;

c. invorderen van rijksbelastingen: het betalen van een terug te geven bedrag aan rijksbelastingen.

### **Artikel 3**

1. De ontvanger is belast met de invordering van de rijksbelastingen.

2. Naast de bevoegdheden die de ontvanger heeft ingevolge deze wet, beschikt hij ook over de bevoegdheden die een schuldeiser heeft op grond van enige andere wettelijke bepaling.

3. In alle rechtsgedingen voortvloeiende uit de uitoefening van zijn taak treedt de ontvanger als zodanig in rechte op.

### **Artikel 4**

Tot het verrichten van de bij of krachtens de wet aan een deurwaarder opgedragen werkzaamheden is, voor zover die werkzaamheden geschieden in opdracht van een ontvanger en betreffen de vervolgingen voor de invordering van rijksbelastingen, uitsluitend een belastingdeurwaarder bevoegd.

### **Artikel 5**

Voor zover dit niet bij of krachtens deze wet of de belastingwet, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen is geschied, bepaalt Onze Minister welke directeur, inspecteur of ontvanger bevoegd is.

### **Artikel 6**

1. De bepalingen van deze wet strekken zich niet alleen uit tot de rijksbelastingen, maar ook tot de toeslagen, de opcenten, de renten en de kosten.

2. Onder opcenten worden verstaan niet alleen die welke ten behoeve van het Rijk, doch ook die welke ten behoeve van andere openbare lichamen worden geheven.

## **Artikel 7**

1. De toerekening van de betalingen geschiedt achtereenvolgens aan:
  - a. de kosten;
  - b. de rente;
  - c. de belastingaanslag.
2. Toerekening van betalingen op een belastingaanslag geschiedt naar evenredigheid aan de enkelvoudige belasting, aan de toeslagen, aan de opcenten en aan de in de belasting begrepen verhogingen, met dien verstande dat indien artikel 62, tweede lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 of artikel 27, tweede lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 toepassing heeft gevonden, de toerekening in de eerste plaats geschiedt aan de belasting en vervolgens aan de premie volksverzekeringen.
3. De ontvanger is verplicht voor iedere contante betaling een kwitantie af te geven.

## **HOOFDSTUK II. INVORDERING IN EERSTE AANLEG**

### **Artikel 8**

1. De ontvanger bezorgt het door de inspecteur opgemaakte, voor de belastingschuldige bestemde, aanslagbiljet ter post of reikt het hem uit.
2. Een belastingaanslag is door de belastingschuldige in zijn geheel verschuldigd.

### **Artikel 9**

1. Een voorlopige aanslag en een aanslag zijn invorderbaar twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. Een navorderingsaanslag is invorderbaar één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet.
3. Een naheffingsaanslag is invorderbaar veertien dagen na de dagtekening van het aanslagbiljet.
4. In afwijking van het eerste lid zijn:
  - a. een voorlopige aanslag in de inkomstenbelasting of in de vennootschapsbelasting waarvan het aanslagbiljet een dagtekening heeft die ligt in het jaar waarover deze is vastgesteld, en
  - b. een voorlopige aanslag en een aanslag in de vermogensbelasting waarvan het aanslagbiljet een dagtekening heeft die ligt in het jaar naar de toestand aan het begin waarvan deze is vastgesteld, invorderbaar in zoveel gelijke termijnen als er na de maand, die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld, nog maanden van het jaar overblijven. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later. Indien de toepassing van de eerste volzin niet leidt tot meer dan twee maandelijks termijnen, vindt het eerste lid toepassing.
5. De verplichting tot betaling wordt niet geschorst door de indiening van een bezwaar- of beroepsschrift inzake een belastingaanslag.

### **Artikel 10**

1. In afwijking van artikel 9 is een belastingaanslag van de belastingschuldige terstond en tot het volle bedrag invorderbaar indien:
  - a. de belastingschuldige in staat van faillissement is verklaard;
  - b. de ontvanger aannemelijk maakt dat gegronde vrees bestaat dat goederen van de belastingschuldige zullen worden verduisterd;
  - c. de belastingschuldige Nederland metterwoon wil verlaten dan wel zijn plaats van vestiging wil overbrengen naar een plaats buiten

Nederland, tenzij hij aannemelijk maakt dat de belastingschuld kan worden verhaald;

d. de belastingschuldige buiten Nederland woont of gevestigd is dan wel in Nederland geen vaste woonplaats of plaats van vestiging heeft en de ontvanger aannemelijk maakt dat gegronde vrees bestaat dat de belastingschuld niet kan worden verhaald;

e. op goederen waarop een belastingschuld van de belastingschuldige kan worden verhaald beslag is gelegd voor zijn belastingschuld;

f. goederen van de belastingschuldige worden verkocht ten gevolge van een beslaglegging namens derden;

g. ten laste van de belastingschuldige een vordering wordt gedaan als bedoeld in artikel 19, tenzij hij aannemelijk maakt dat de belastingschuld kan worden verhaald.

2. Het eerste lid is in de gevallen bedoeld in de onderdelen a, e, f en g niet van toepassing op een voorlopige aanslag in de inkomstenbelasting of in de vennootschapsbelasting waarvan het aanslagbiljet een dagtekening heeft die ligt in het jaar waarover deze is vastgesteld en evenmin op een voorlopige aanslag en een aanslag in de vermogensbelasting waarvan het aanslagbiljet een dagtekening heeft die ligt in het jaar naar de toestand aan het begin waarvan deze is vastgesteld.

### **HOOFDSTUK III. DWANGINVORDERING**

#### **Artikel 11**

Indien de belastingschuldige een belastingaanslag niet binnen de gestelde termijn betaalt, maant de ontvanger hem schriftelijk aan om alsnog binnen tien dagen na de dagtekening van de aanmaning te betalen, onder kennisgeving dat de belastingschuldige anders door de middelen bij de wet bepaald tot betaling zal worden gedwongen. De aanmaning kan betrekking hebben op verschillende belastingaanslagen.

#### **Artikel 12**

Indien de belastingschuldige na de aanmaning in gebreke blijft, kan de invordering van de belastingaanslag geschieden bij een door de ontvanger, in naam van de Koning, uit te vaardigen dwangbevel, dat meebrengt het recht de roerende en onroerende goederen van de belastingschuldige zonder vonnis aan te tasten. Het dwangbevel kan betrekking hebben op verschillende belastingaanslagen.

#### **Artikel 13**

1. De betekening van het dwangbevel geschiedt overeenkomstig de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering met betrekking tot de betekening van dagvaardingen.

2. Indien de betekening geschiedt overeenkomstig artikel 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering vinden van dat artikel uitsluitend het eerste en het tweede lid toepassing met dien verstande dat, in afwijking van het bepaalde in de tweede volzin van het tweede lid van dat artikel, op de envelop in plaats van de naam, de hoedanigheid, het kantooradres en het telefoonnummer van de deurwaarder, wordt vermeld welke ontvanger de opdracht tot betekening heeft verstrekt, alsmede diens kantooradres en telefoonnummer.

#### **Artikel 14**

Het dwangbevel wordt ten uitvoer gelegd overeenkomstig de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering met betrekking tot de tenuitvoerlegging van vonnissen en authentieke akten.

## **Artikel 15**

In de gevallen bedoeld in artikel 10 kan:

- a. een dwangbevel zonder voorafgaande aanmaning worden uitgevaardigd, of indien reeds een aanmaning is verzonden, in afwijking van de daarbij gestelde betalingstermijn, terstond worden uitgevaardigd;
- b. een dwangbevel terstond na het bevel tot betaling ten uitvoer worden gelegd, of indien zodanig bevel reeds is gedaan, in afwijking van de daarbij gestelde betalingstermijn, terstond ten uitvoer worden gelegd.

## **Artikel 16**

Indien een dwangbevel dat is uitgevaardigd voor een gedeelte van een belastingaanslag ten uitvoer wordt gelegd door beslaglegging, kunnen bij datzelfde dwangbevel alle tot het tijdstip van beslaglegging vervallen termijnen van de belastingaanslag worden ingevorderd, mits het op dat tijdstip invorderbare bedrag uit het dwangbevel is op te maken.

## **Artikel 17**

1. De belastingschuldige kan tegen de tenuitvoerlegging van een dwangbevel in verzet komen bij de rechtbank van het arrondissement waarbinnen hij woont of is gevestigd. Indien de belastingschuldige buiten Nederland woont of is gevestigd dan wel in Nederland geen vaste woonplaats of plaats van vestiging heeft, kan hij in verzet komen bij de rechtbank van het arrondissement waarbinnen het kantoor is gevestigd van de ontvanger die het dwangbevel heeft uitgevaardigd.

2. Het verzet vangt aan met dagvaarding door de belastingschuldige als eiser aan de ontvanger die het dwangbevel heeft uitgevaardigd als gedaagde. Het verzet schorst de tenuitvoerlegging van het dwangbevel voor zover deze door het verzet wordt bestreden.

3. Het verzet kan niet zijn gegrond op de stelling dat het aanslagbiljet of de aanmaning niet is ontvangen. Bovendien kan het verzet niet zijn gegrond op de stelling dat de belastingaanslag ten onrechte of tot een te hoog bedrag is vastgesteld.

## **Artikel 18**

Indien een dwangbevel ten uitvoer wordt gelegd door beslag op roerende goederen, is de belastingdeurwaarder bevoegd om de persoon tegen wie het beslag is gedaan, ook zonder diens bewilliging, tot bewaarder aan te stellen.

## **Artikel 19**

1. Een derde die:
  - a. loon;
  - b. uitkeringen op grond van sociale zekerheidswetten, uitgezonderd kinderbijslag onder welke benaming ook;
  - c. pensioen en lijfrente;
  - d. uitkeringen uit levens-, invaliditeits-, ongevallen- of ziekengeldverzekering;
  - e. uitkeringen tot levensonderhoud, verschuldigd krachtens boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, of tot vergoeding van schade door het derven van levensonderhoud;
  - f. uitkeringen of buitengewone pensioenen op grond van een wettelijke regeling voor oorlogsgetroffenen of voor degenen die hun dienstplicht of vervangende dienstplicht vervullen;



g. bedragen, toegekend krachtens artikel 8, derde lid, van het koninklijke besluit van 17 juli 1944, Stb. E 51, betreffende de arbeidsbemiddeling en de scholing, herscholing en omscholing;

verschuldigd is aan een belastingschuldige, is op vordering van de ontvanger verplicht de belastingaanslagen van de belastingschuldige te betalen, voor zover één en ander vatbaar is voor beslag.

2. Een huurder, een pachter, een curator in een faillissement en een houder van penningen is op vordering van de ontvanger verplicht uit de gelden die hij aan de belastingschuldige verschuldigd is of uit de gelden of de penningen die hij ten behoeve van de belastingschuldige onder zich heeft, de belastingaanslagen van de belastingschuldige te betalen. Een curator in een faillissement van de belastingschuldige is voorts bevoegd uit eigen beweging uit de gelden die hij ten behoeve van de belastingschuldige onder zich heeft, de belastingaanslagen van de belastingschuldige te betalen.

3. De vordering geschiedt schriftelijk. Voor het doen van een vordering dient de ontvanger te beschikken over een aan de belastingschuldige betekend dwangbevel met bevel tot betaling. De ontvanger deelt de belastingschuldige schriftelijk mede dat hij een vordering heeft gedaan. De tweede en derde volzin vinden geen toepassing indien de vordering wordt gedaan jegens de curator in een faillissement.

4. De belastingschuldige kan op de voet van artikel 17 in verzet komen tegen de vordering als ware deze de tenuitvoerlegging van een dwangbevel.

5. Degene jegens wie een vordering is gedaan is verplicht aan die vordering te voldoen zonder daartoe een verificatie en beëdiging van schuldvordering, een rangregeling of rechterlijke uitspraak te mogen afwachten. De eerste volzin vindt geen toepassing in zoverre onder hem beslag is gelegd of verzet is gedaan ter zake van schulden waaraan voorrang boven vorderingen wegens rijksbelastingen is toegekend. Voldoening aan de vordering geldt als betaling aan de belastingschuldige.

6. De ontvanger vervolgt degene die in gebreke blijft aan de vordering te voldoen bij executoriaal beslag volgens de regels van het tweede boek, tweede titel, tweede afdeling, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De kosten van vervolging komen voor rekening van degene die in gebreke blijft zonder dat hij deze kan verhalen op de belastingschuldige.

## **Artikel 20**

1. Een dwangbevel kan bij rechterlijk vonnis ten uitvoer worden gelegd door lijfswang overeenkomstig de artikelen 587 tot en met 611 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Het geding daartoe wordt gevoerd voor de rechtbank van het arrondissement waarbinnen het kantoor is gevestigd van de ontvanger die het dwangbevel heeft uitgevaardigd. Voor de toepassing van artikel 587 treedt voor het aldaar bedoelde vonnis in de plaats het dwangbevel.

2. Met betrekking tot belastingaanslagen die zijn verschuldigd door lichamen in de zin van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, kan lijfswang worden toegepast ten aanzien van bestuurders of vereffenaars van die lichamen of, bij ontstentenis, ten aanzien van de laatst afgetreden of ontslagen bestuurders of vereffenaars, tenzij het niet aan hen te wijten is dat de belasting niet is voldaan.

## HOOFDSTUK IV. BIJZONDERE BEPALINGEN

### Afdeling 1. Verhaalsrechten

#### Artikel 21

1. 's Rijks schatkist heeft wat de rijksbelastingen aangaat het recht van voorrang op al de roerende en onroerende goederen van de belasting-schuldige.

2. Het recht van voorrang, bij dit artikel toegekend, geldt boven alle andere, met uitzondering van de bevoorrechte schulden in de artikelen 1185, 1°, en 1195, 1°, van het Burgerlijk Wetboek, opgenoemd. Echter geldt het recht van voorrang niet boven hypotheek.

#### Artikel 22

1. Derden die geheel of gedeeltelijk recht menen te hebben op roerende goederen waarop ter zake van een belastingschuld beslag is gelegd, kunnen een bezwaarschrift richten tot de directeur, mits zulks doende vóór de verkoop en uiterlijk binnen zeven dagen, te rekenen van de dag der beslaglegging. Het bezwaarschrift wordt ingediend bij de ontvanger, tegen een door deze af te geven ontvangbewijs. De directeur neemt zo spoedig mogelijk een beslissing. De verkoop mag niet plaats hebben, dan acht dagen na de betekening van die beslissing aan de reclamant en aan degene tegen wie het beslag is gelegd, met nadere bepaling van de dag van verkoop.

2. Door het indienen van een bezwaarschrift op de voet van het eerste lid, verliest de belanghebbende niet het recht om zijn verzet voor de burgerlijke rechter te brengen.

3. Behoudens het recht van terugvordering, toegekend bij artikel 2014 van het Burgerlijk Wetboek en bij artikel 230 en volgende van het Wetboek van Koophandel, kunnen derden echter nimmer verzet in rechte doen tegen de beslaglegging ter zake van naheffingsaanslagen in:

- a. de loonbelasting ten laste van inhoudingsplichtigen met uitzondering van naheffingsaanslagen ter zake van huispersoneel;
- b. de omzetbelasting, de bijzondere verbruiksbelasting van personen-auto's, de bijzondere verbruiksbelasting van motorrijwielen;
- c. de dividendbelasting;
- d. de kansspelbelasting ten laste van inhoudingsplichtigen;
- e. de assurantiebelasting; en
- f. de beursbelasting

indien de inge oogste of nog niet inge oogste vruchten, of roerende goederen tot stoffering van een huis of landhoef, of tot bebouwing of gebruik van het land, zich tijdens de beslaglegging op de bodem van de belastingschuldige bevinden.

#### Artikel 23

De ontvanger kan de belastingaanslagen in de vermogensbelasting, voor zover zij betrekking hebben op met vruchtgebruik, fidei-commis of recht van gebruik bezwaarde zaken op die zaken verhalen als waren zij niet met die rechten bezwaard.

### Afdeling 2. Verrekening

#### Artikel 24

1. Met betrekking tot rijksbelastingen en andere belastingen en heffingen voor zover de invordering daarvan aan de ontvanger of aan de ontvanger bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de Algemene

wet inzake de douane en de accijnzen (Stb. 1961, 31) is opgedragen, is schuldvergelijking op de voet van de artikelen 1461 tot en met 1471 van het Burgerlijk Wetboek niet mogelijk.

2. De ontvanger is ten aanzien van de belastingschuldige bevoegd aan hem uit te betalen en van hem te innen bedragen ter zake van de in het eerste lid bedoelde rijksbelastingen en andere belastingen en heffingen met elkaar te verrekenen.

Indien de belastingschuldige een dochtermaatschappij onderscheidenlijk een moedermaatschappij is met betrekking tot welke vennootschapsbelasting wordt geheven met toepassing van artikel 15 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, kunnen aan de belasting-schuldige uit te betalen bedragen behalve met de van deze te innen bedragen worden verrekend met te innen bedragen van de moedermaatschappij dan wel van een andere dochtermaatschappij die voor de heffing van de vennootschapsbelasting in deze is opgegaan, onderscheidenlijk met te innen bedragen van een dochtermaatschappij.

Op verzoek van de belastingschuldige is de ontvanger verplicht te verrekenen. Als tijdstip van verrekening geldt de dagtekening van het aanslagbiljet, dan wel van de beschikking bedoeld in de Algemene wet inzake de douane en de accijnzen waaruit van het uit te betalen bedrag blijkt.

3. De verrekening is ook mogelijk ingeval de termijn bedoeld in artikel 9 nog niet is verstreken, tenzij het betreft belastingaanslagen bedoeld in het vierde lid, onderdelen a en b, van dat artikel.

4. De verrekening is niet mogelijk met betrekking tot een belastingaanslag die een uit te betalen bedrag behelst indien deze vordering door de belastingschuldige onder bijzondere titel is overgedragen, mits de ontvanger met de overdracht heeft ingestemd. De ontvanger is verplicht met een overdracht in te stemmen indien op het tijdstip van de betekening van een akte van cessie ten name van de belastingschuldige geen voor verrekening vatbare schuld invorderbaar is. Van een besluit tot weigering van instemming met de overdracht stelt de ontvanger de belastingschuldige schriftelijk in kennis, onder vermelding van de grond waarop de weigering berust.

5. Tegen het in het vierde lid bedoelde besluit kan de belastingschuldige binnen zeven dagen na de dagtekening van het besluit een bezwaarschrift richten tot de directeur. Het bezwaarschrift wordt ingediend bij de ontvanger tegen een door deze af te geven ontvangbewijs. De directeur neemt zo spoedig mogelijk een beslissing en doet hiervan schriftelijk mededeling aan de belastingschuldige. Indien op het bezwaarschrift afwijzend wordt beslist, vindt verrekening niet eerder plaats dan nadat na de dagtekening van de beslissing van de directeur acht dagen zijn verstreken.

6. De ontvanger doet onverwijld schriftelijk mededeling van de verrekening.

### **Afdeling 3. Uitstel van betaling, kwijtschelding en verjaring**

#### **Artikel 25**

1. De ontvanger kan onder door hem te stellen voorwaarden aan een belastingschuldige voor een bepaalde tijd schriftelijk uitstel van betaling verlenen. Gedurende het uitstel vangt de dwanginvordering niet aan, dan wel wordt deze geschorst.

2. Het uitstel kan tussentijds schriftelijk worden beëindigd.

3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot het verlenen van uitstel van betaling voor de duur van ten hoogste vijf jaren in de gevallen waarin belastingaanslagen in de rechten van successie of schenking zijn opgelegd en door de voldoening



daarvan zonder uitstel een sociaal-economisch dan wel cultureel belang in gevaar zou komen.

#### **Artikel 26**

Bij ministeriële regeling worden regels gesteld krachtens welke aan de belastingschuldige die niet in staat is anders dan met buitengewoon bezwaar een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, geheel of gedeeltelijk kwijtschelding van belasting kan worden verleend.

#### **Artikel 27**

1. Het recht tot dwanginvordering alsmede het recht tot verrekening met betrekking tot een belastingaanslag verjaren door verloop van vijf jaren na de aanvang van de dag volgende op die waarop die aanslag geheel invorderbaar is dan wel, indien zulks tot een later tijdstip leidt, vijf jaren na de aanvang van de dag volgende op die waarop de laatste akte van vervolging ter zake van die aanslag aan de belastingschuldige is betekend.

2. De verjaringstermijn wordt verlengd met de tijd gedurende welke na de aanvang van die termijn:

- a. de belastingschuldige uitstel van betaling heeft;
- b. de tenuitvoerlegging van een dwangbevel is geschorst ingevolge een lopend rechtsgeding, met dien verstande dat de termijn waarmee de verjaringstermijn wordt verlengd een aanvang neemt op de dag waarop het rechtsgeding door middel van dagvaarding aanhangig wordt gemaakt;
- c. de belastingschuldige surséance van betaling heeft;
- d. de belastingschuldige in staat van faillissement verkeert.

### **HOOFDSTUK V. RENTE**

#### **Artikel 28**

1. Bij overschrijding van de voor de belastingaanslag geldende enige of laatste betalingstermijn wordt aan de belastingschuldige rente – invorderingsrente – in rekening gebracht over het op de belastingaanslag openstaande bedrag, met dien verstande dat voor het gehele tijdvak waarover de rente wordt berekend dit bedrag wordt verlaagd ingeval de belastingaanslag wordt verminderd.

2. Invorderingsrente wordt niet in rekening gebracht over de tijd voor welke aan de belastingschuldige krachtens artikel 25, derde lid, uitstel van betaling is verleend. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot het in rekening brengen van invorderingsrente indien betaling niet plaatsvindt binnen de termijn waarvoor het uitstel is verleend.

3. Ingeval bij vermindering van de belastingaanslag het bedrag van de vermindering meer beloopt dan het op de belastingaanslag nog openstaande bedrag, wordt aan de belastingschuldige invorderingsrente vergoed over het verschil, doch ten hoogste over het bedrag dat op de belastingaanslag is betaald.

4. De invorderingsrente wordt enkelvoudig berekend over het tijdvak dat aanvangt op de dag na de vervaldag van de voor de belastingaanslag geldende enige of laatste betalingstermijn. Voor de toepassing van het eerste lid eindigt het tijdvak op de dag voorafgaand aan die van de betaling en voor de toepassing van het derde lid op de dag van de

dagtekening van het afschrift van de uitspraak of kennisgeving waaruit van de vermindering blijkt. Voor de toepassing van de eerste volzin blijft artikel 10 buiten toepassing.

5. De vorige leden vinden geen toepassing bij een vermindering van de belastingaanslag die voortvloeit uit de verrekening van een verlies van een volgend jaar of wegens de verrekening van investeringsbijdragen van een volgend jaar.

#### **Artikel 29**

Het percentage van de invorderingsrente is gelijk aan dat van de wettelijke rente.

#### **Artikel 30**

1. De ontvanger stelt het bedrag van de invorderingsrente vast bij beschikking. Het bedrag van de invorderingsrente wordt op het afschrift van de uitspraak of de kennisgeving, bedoeld in artikel 28, vierde lid, afzonderlijk vermeld of op andere wijze schriftelijk kenbaar gemaakt.

2. Op de beschikking zijn hoofdstuk V en hoofdstuk VIII, afdeling 4, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen van overeenkomstige toepassing.

#### **Artikel 31**

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld voor de bij de berekening van invorderingsrente toe te passen afrondingen en voor het niet in rekening brengen van invorderingsrente die een bij die regeling bepaald bedrag niet te boven gaat. Voorts kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld met betrekking tot een doelmatige invordering van invorderingsrente.

### **HOOFDSTUK VI. AANSPRAKELIJKHEID**

#### **Afdeling 1. Aansprakelijkheid**

#### **Artikel 32**

1. De bepalingen van dit hoofdstuk laten, behoudens voor zover anders is vermeld, onverlet het bepaalde met betrekking tot de aansprakelijkheid in enige andere wettelijke regeling.

2. In afwijking in zoverre van artikel 6, eerste lid, strekken de bepalingen van dit hoofdstuk zich niet uit tot in de belastingaanslag begrepen verhogingen en tot renten en kosten, een en ander voor zover het belopen daarvan niet aan de aansprakelijke is te wijten.

#### **Artikel 33**

1. In afwijking in zoverre van andere wettelijke regelingen is hoofdelijk aansprakelijk voor de rijksbelastingen, verschuldigd door:

a. een lichaam zonder rechtspersoonlijkheid of een rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam dat niet volledig rechtsbevoegd is: ieder van de bestuurders;

b. een niet in Nederland gevestigd lichaam: de leider van zijn vaste inrichting in Nederland dan wel zijn in Nederland wonende of gevestigde vaste vertegenwoordiger;

c. een lichaam dat is ontbonden: ieder van de met de vereffening belaste personen – met uitzondering van de door de rechter benoemde vereffenaar – voor zover het niet betalen van de belastingschuld het gevolg is van aan hem te wijten kennelijk onbehoorlijk bestuur, met dien

verstande dat geen aansprakelijkstelling kan plaatsvinden indien na de ontbinding drie jaren zijn verstreken.

2. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder lichamen verstaan lichamen in de zin van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en wordt als bestuurder aangemerkt de volledig aansprakelijke vennoot van een maat- of vennootschap.

3. Voor de toepassing van dit artikel wordt ingeval een bestuurder van een lichaam zelf een lichaam is, onder bestuurder mede verstaan ieder van de bestuurders van het laatstbedoelde lichaam.

4. Degene die op grond van het eerste lid, onderdelen a en b, aansprakelijk is, is niet aansprakelijk voor zover hij bewijst dat het niet aan hem is te wijten dat de belasting niet is voldaan.

#### **Artikel 34**

1. Ingeval een werknemer met instandhouding van de dienstbetrekking tot zijn inhoudingsplichtige door deze ter beschikking is gesteld van een derde om onder diens toezicht of leiding werkzaam te zijn, is die derde hoofdelijk aansprakelijk voor de loonbelasting welke de inhoudingsplichtige verschuldigd is in verband met het verrichten van die werkzaamheden door de werknemer alsmede voor de omzetbelasting welke de inhoudingsplichtige verschuldigd is in verband met dat ter beschikking stellen.

2. Het eerste lid vindt geen toepassing in de gevallen bedoeld in artikel 16a, tweede lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering (Stb. 1987, 552).

#### **Artikel 35**

1. De aannemer is hoofdelijk aansprakelijk voor de loonbelasting:

a. die de onderaannemer en, indien een werk geheel of gedeeltelijk door een of meer volgende onderaannemers wordt uitgevoerd, iedere volgende onderaannemer verschuldigd is in verband met het verrichten van werkzaamheden door zijn werknemers ter zake van dat werk;

b. voor de betaling waarvan de onderaannemer en, indien een werk geheel of gedeeltelijk door een of meer volgende onderaannemers wordt uitgevoerd, iedere volgende onderaannemer ingevolge artikel 34 hoofdelijk aansprakelijk is ter zake van dat werk.

2. In dit artikel wordt verstaan onder:

a. aannemer: degene die zich jegens een ander, de opdrachtgever, verbindt om buiten dienstbetrekking een werk van stoffelijke aard uit te voeren tegen een te betalen prijs;

b. onderaannemer: degene die zich jegens een aannemer verbindt om buiten dienstbetrekking het in onderdeel a bedoelde werk geheel of gedeeltelijk uit te voeren tegen een te betalen prijs.

3. Voor de toepassing van dit artikel wordt:

a. de onderaannemer ten opzichte van zijn onderaannemer als aannemer beschouwd;

b. met een aannemer gelijkgesteld degene die zonder daartoe van een opdrachtgever opdracht te hebben gekregen buiten dienstbetrekking in de normale uitoefening van zijn bedrijf een werk van stoffelijke aard uitvoert;

c. ten opzichte van de aannemer als onderaannemer beschouwd de verkoper van een toekomstige zaak, voor zover de koop en verkoop voortvloeit uit of verband houdt met het in het tweede lid, onderdeel a, bedoelde werk;

d. niet als belasting beschouwd de verhoging als bedoeld in de artikelen 21 en 22 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

4. De voorgaande leden zijn niet van toepassing:

a. indien een werk tot de uitvoering waarvan een onderaannemer zich jegens een aannemer heeft verbonden, geheel of grotendeels wordt verricht op de plaats waar de onderneming van de onderaannemer is gevestigd, of

b. indien de uitvoering van een werk waartoe een onderaannemer zich jegens een aannemer heeft verbonden, ondergeschikt is aan een tussen hen gesloten overeenkomst van koop en verkoop van een bestaande zaak.

5. Voor zover een aannemer ingevolge een schriftelijke overeenkomst met een onderaannemer het bedrag waarvoor hij op grond van het eerste lid hoofdelijk aansprakelijk is heeft overgemaakt op een rekening die door die onderaannemer bij een ingevolge de Wet toezicht kredietwezen (Stb. 1978, 255) ingeschreven kredietinstelling ter zake van dat werk wordt gehouden voor betaling van loonbelasting, wordt elke betaling die de onderaannemer voor dat doel voor het tijdvak waarin het werk is uitgevoerd ten laste van die rekening heeft gedaan, vermoed betrekking te hebben op dat werk. Onder betaling van loonbelasting bedoeld in de vorige volzin, wordt mede begrepen een betaling door een onderaannemer aan zijn onderaannemer, welke betaling ingevolge een tussen hen gesloten schriftelijke overeenkomst wordt gedaan op een rekening als bedoeld in de vorige volzin. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de toepassing van dit lid.

6. De aansprakelijkheid op grond van het eerste lid geldt niet met betrekking tot de loonbelasting verschuldigd door een onderaannemer, indien aannemelijk is dat het niet betalen door de onderaannemer noch aan hem noch aan een aannemer is te wijten.

### **Artikel 36**

1. Hoofdelijk aansprakelijk is voor de loonbelasting en de omzetbelasting verschuldigd door een rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam in de zin van de Algemene wet inzake rijksbelastingen dat volledig rechtsbevoegd is, voor zover het aan de heffing van vennootschapsbelasting is onderworpen: ieder van de bestuurders overeenkomstig het bepaalde in de volgende leden.

2. Het lichaam als bedoeld in het eerste lid is verplicht om onverwijld nadat gebleken is dat het niet tot betaling van loonbelasting of omzetbelasting in staat is, daarvan mededeling te doen aan de ontvanger en, indien de ontvanger dit verlangt, nadere inlichtingen te verstrekken en stukken over te leggen. Elke bestuurder is bevoegd om namens het lichaam aan deze verplichting te voldoen. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld met betrekking tot de inhoud van de mededeling, de aard en de inhoud van de te verstrekken inlichtingen en de over te leggen stukken, alsmede de termijnen waarbinnen het doen van de mededeling, het verstrekken van de inlichtingen en het overleggen van de stukken dienen te geschieden.

3. Indien het lichaam op juiste wijze aan zijn in het tweede lid bedoelde verplichting heeft voldaan, is een bestuurder aansprakelijk indien aannemelijk is, dat het niet betalen van de belastingschuld het gevolg is van aan hem te wijten kennelijk onbehoorlijk bestuur in de periode van drie jaren, voorafgaande aan het tijdstip van de mededeling.

4. Indien het lichaam niet of niet op juiste wijze aan zijn in het tweede lid bedoelde verplichting heeft voldaan, is een bestuurder op de voet van het bepaalde in het derde lid aansprakelijk, met dien verstande dat wordt vermoed dat de niet betaling aan hem is te wijten en dat de periode van drie jaren wordt geacht in te gaan op het tijdstip waarop het lichaam in gebreke is. Tot de weerlegging van het vermoeden wordt slechts toegelaten de bestuurder die aannemelijk maakt dat het niet aan hem is te wijten dat het lichaam niet aan zijn in het tweede lid bedoelde verplichting heeft voldaan.

5. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder bestuurder mede verstaan:

a. de gewezen bestuurder tijdens wiens bestuur de belastingschuld is ontstaan;

b. degene ten aanzien van wie aannemelijk is dat hij het beleid van het lichaam heeft bepaald of mede heeft bepaald als ware hij bestuurder, met uitzondering van de door de rechter benoemde bewindvoerder;

c. indien een bestuurder van een lichaam een lichaam is in de zin van de Algemene wet inzake rijksbelastingen: ieder van de bestuurders van het laatstbedoelde lichaam.

6. De tweede volzin van het vierde lid is niet van toepassing op de gewezen bestuurder.

7. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder belasting uitsluitend verstaan de belasting die het lichaam als inhoudingsplichtige of als ondernemer is verschuldigd.

8. Indien de bestuurder van het lichaam ingevolge dit artikel aansprakelijk is en niet in staat is tot betaling van zijn schuld ter zake, kan de ontvanger de nietigheid inroepen van de door die bestuurder onverplicht verrichte rechtshandelingen waardoor de mogelijkheid tot verhaal op hem is verminderd, indien aannemelijk is dat deze geheel of nagenoeg geheel met dat oogmerk zijn verricht. De rechten van derden te goeder trouw kunnen hierdoor niet worden aangetast.

### **Artikel 37**

1. Voor zover zulks niet reeds uit artikel 33, eerste lid, onderdeel b, volgt is hoofdelijk aansprakelijk:

a. voor de loonbelasting verschuldigd door een niet in Nederland wonende of gevestigde inhoudingsplichtige,

b. voor de omzetbelasting verschuldigd door een niet in Nederland wonende of gevestigde ondernemer,

c. voor de loonbelasting die een niet in Nederland wonende of gevestigde aannemer is verschuldigd op grond van artikel 35: de leider van de vaste inrichting in Nederland, de in Nederland wonende of gevestigde vaste vertegenwoordiger, of degene die de leiding heeft van de in Nederland verrichte werkzaamheden.

2. Degene die op grond van het eerste lid aansprakelijk is, is niet aansprakelijk voor zover hij bewijst dat het niet aan hem is te wijten dat door de inhoudingsplichtige, door de ondernemer, dan wel door de aannemer de belasting niet is voldaan.

### **Artikel 38**

1. Hoofdelijk aansprakelijk is:

a. voor de van een werknemer ten onrechte niet ingehouden loonbelasting: de werknemer;

b. voor de van een belastingplichtige ten onrechte niet ingehouden kansspelbelasting: de belastingplichtige.

2. Niet aansprakelijk is de werknemer of de belastingplichtige die de inspecteur omtrent de nalatigheid van de inhoudingsplichtige in kennis heeft gesteld voordat hij weet of redelijkerwijze moet vermoeden dat de inspecteur met deze nalatigheid bekend is of bekend zal worden.

### **Artikel 39**

Indien van een moedermaatschappij vennootschapsbelasting is geheven met toepassing van artikel 15 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 is elk van de dochtermaatschappijen voor die belasting-schuld hoofdelijk aansprakelijk.



## **Artikel 40**

1. Indien een vennootschap waarvan het kapitaal geheel of ten dele in aandelen is verdeeld haar onderneming geheel of nagenoeg geheel staakt, is degene die in het jaar van staking of in de drie daaraan voorafgaande jaren tot een aanmerkelijk belang in de zin van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 behorende aandelen in die vennootschap heeft vervreemd, aansprakelijk voor een gedeelte van de door de vennootschap verschuldigde vennootschapsbelasting over het jaar van staking en de daaraan voorafgaande jaren, indien hij wist of redelijkerwijze behoorde te weten dat na de vervreemding van de aandelen alle of nagenoeg alle bezittingen van de vennootschap zouden worden verduisterd. De eerste volzin vindt overeenkomstige toepassing ten aanzien van het lichaam dat in het jaar van staking van de onderneming van de vennootschap of in de drie daaraan voorafgaande jaren tot een deelneming in de zin van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 behorende aandelen in die vennootschap heeft vervreemd.

2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt met de vervreemding van tot een aanmerkelijk belang onderscheidenlijk een deelneming behorende aandelen in de vennootschap gelijkgesteld de vervreemding van dergelijke aandelen in een lichaam dat voor ten minste een derde gedeelte belang heeft in de vennootschap.

3. Het in het eerste lid bedoelde gedeelte waarvoor de aansprakelijkheid geldt, wordt gesteld op het gedeelte van het vermogen van de vennootschap waarop krachtens de vervreemde aandelen onmiddellijk of middellijk aanspraak kon worden gemaakt ingeval op het tijdstip van de vervreemding de vennootschap zou worden ontbonden.

## **Artikel 41**

1. Hoofdelijk aansprakelijk is voor de vennootschapsbelasting en de dividendbelasting verschuldigd door een lichaam dat aan de heffing van vennootschapsbelasting is onderworpen en waarvan de plaats van vestiging niet langer in Nederland is gelegen: ieder van de met de verplaatsing belaste personen.

2. Degene die op grond van het eerste lid aansprakelijk is, is niet aansprakelijk voor zover hij bewijst dat het niet aan hem is te wijten dat de belasting niet is voldaan.

## **Artikel 42**

Indien krachtens artikel 18 van de Wet op belastingen van rechtsverkeer (Stb. 1970, 611) overdrachtsbelasting ter zake van een verkrijging moet worden voldaan ter gelegenheid van de aanbidding ter registratie van de door de notaris ter zake opgemaakte akte, is de notaris hoofdelijk aansprakelijk voor die belasting tot het bedrag dat ingevolge de inhoud van de akte is verschuldigd.

## **Artikel 43**

1. Natuurlijke personen en lichamen in de zin van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, die ingevolge artikel 7, vierde lid, van de Wet op de omzetbelasting 1968 (Stb. 329) zijn aangemerkt als één ondernemer, zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de omzetbelasting welke verschuldigd is door deze ondernemer, dan wel – indien de inspecteur niet schriftelijk ervan in kennis is gesteld dat op grond van gewijzigde omstandigheden niet

langer een eenheid bestaat als is bedoeld in die bepaling – door deze personen en lichamen.

2. Indien aan de ondernemer bedoeld in het eerste lid een vermindering of teruggaaf van omzetbelasting wordt verleend, kan de ontvanger deze vermindering of teruggaaf bevrijdend voldoen aan één van de natuurlijke personen of lichamen bedoeld in het eerste lid.

#### **Artikel 44**

Indien ingevolge artikel 5 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 inkomensbestanddelen van een derde zijn toegerekend aan de belasting-schuldige, is die derde aansprakelijk voor een gedeelte van de verschuldigde belasting. Dit gedeelte wordt gesteld op een evenredig gedeelte van de belasting die zou zijn verschuldigd zonder toepassing van hoofdstuk VA van voornoemde wet, bepaald naar verhouding van het totaal van de inkomensbestanddelen van die derde dat bij de vaststelling van de belastingschuld in aanmerking is genomen tot het totale inkomen dat tot de belastingschuld heeft geleid.

#### **Artikel 45**

1. Indien ingevolge artikel 5 van de Wet op de vermogensbelasting 1964 (Stb. 520) bezittingen en schulden van de echtgenoot van de belastingschuldige zijn toegerekend aan de belastingschuldige, is de echtgenoot aansprakelijk voor een gedeelte van de verschuldigde belasting. Dit gedeelte wordt bepaald naar verhouding van het totaal van de bezittingen en schulden van de echtgenoot dat bij de vaststelling van de belastingschuld in aanmerking is genomen tot het totale vermogen dat tot de belastingschuld heeft geleid.

2. Indien een ouder het wettelijke vruchtgenot heeft van vermogen van een kind is die ouder aansprakelijk voor een gedeelte van de door het kind verschuldigde vermogensbelasting. Dit gedeelte wordt bepaald naar verhouding van het gedeelte van het vermogen van het kind waarvan hij het wettelijke vruchtgenot heeft tot het totale vermogen van het kind dat tot de belastingschuld heeft geleid.

#### **Artikel 46**

1. Ieder van de erfgenamen is naar evenredigheid van zijn erfdeel aansprakelijk voor het door en bij het overlijden van de erflater door legatarissen verschuldigde recht van successie.

2. De erfgenamen zijn hoofdelijk aansprakelijk:

- a. voor het recht van successie dat door en bij het overlijden van de erflater is verschuldigd door verkrijgers die buiten Nederland wonen;
- b. voor het recht van overgang.

3. De schenker is hoofdelijk aansprakelijk voor het recht van schenking verschuldigd door de begiftigde.

#### **Artikel 47**

Uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor al het door en bij het overlijden van de erflater verschuldigde recht van successie, tenzij de aangifte voor het recht van successie niet door hen is gedaan.

#### **Artikel 48**

1. Erfgenamen zijn niet verder aansprakelijk dan ieder tot het beloop van zijn erfdeel vermeerderd met het bedrag van hetgeen hem is gelegateerd – één en ander naar de waarde in het economische verkeer op het tijdstip van overlijden van de erflater – voor:

a. navorderings- en naheffingsaanslagen die na het overlijden van de belastingschuldige worden vastgesteld;

b. bedragen die na het overlijden van de hoofdelijk aansprakelijk gestelde worden vastgesteld op de voet van artikel 49.

2. In afwijking in zoverre van het eerste lid, onderdeel b, zijn erfgenamen niet aansprakelijk voor bedragen waarvoor de ontvanger de erflater op grond van artikel 36 na diens overlijden aansprakelijk stelt.

## **Afdeling 2. Formele bepalingen**

### **Artikel 49**

1. Aansprakelijkstelling geschiedt door de ontvanger en vindt niet plaats vóór het tijdstip waarop de belastingschuldige in gebreke is met de betaling van zijn belastingschuld.

2. De ontvanger deelt aan degene die hij aansprakelijk stelt bij gedagtekende kennisgeving het bedrag mede waarvoor de aansprakelijkheid bestaat onder vermelding van de grond waarop deze berust. De kennisgeving wordt ter post bezorgd als poststuk met ontvangstbevestiging.

3. De aansprakelijk gestelde kan binnen twee maanden na de dagtekening van de kennisgeving de aansprakelijkheid betwisten door middel van een met redenen omklede schriftelijke mededeling aan de ontvanger. De ontvanger stelt degene die de aansprakelijkheid betwist zonder dit met redenen te omkleeden in de gelegenheid zijn betwisting binnen een door hem te stellen redelijke termijn te motiveren. De betwisting kan niet betrekking hebben op de hoogte van de belastingaanslag.

4. Indien op grond van het derde lid de aansprakelijkheid met redenen omkleed wordt betwist, kan de ontvanger de betrokkene dagvaarden voor de burgerlijke rechter, overeenkomstig de daarvoor geldende wettelijke bepalingen.

5. Indien de aansprakelijkheid niet of niet tijdig is betwist overeenkomstig het derde lid, is het bedrag vermeld in de kennisgeving twee maanden na de dagtekening van de kennisgeving invorderbaar.

### **Artikel 50**

1. Indien de aansprakelijkheid berust op artikel 34, artikel 35 of artikel 36 kan de aansprakelijk gestelde tegen de naheffingsaanslag voor zover hij daarvoor aansprakelijk is gesteld een bezwaarschrift indienen bij de inspecteur die de naheffingsaanslag heeft vastgesteld.

2. Indien de aansprakelijkheid berust op artikel 44 of artikel 45, eerste lid, kan de aansprakelijk gestelde:

a. tegen de aanslag waarvoor hij aansprakelijk is gesteld dan wel waarmee de voorlopige aanslag waarvoor hij aansprakelijk is gesteld is verrekend, een bezwaarschrift indienen bij de inspecteur die de aanslag heeft vastgesteld;

b. tegen de navorderingsaanslag waarvoor hij aansprakelijk is gesteld een beroepschrift indienen bij de rechter tot wiens rechtsgebied de standplaats van de inspecteur die de navorderingsaanslag heeft vastgesteld behoort.

3. De ontvanger stelt de aansprakelijk gestelde desgevraagd op de hoogte van de gegevens met betrekking tot de belastingaanslag waarvoor hij aansprakelijk is gesteld voor zover deze gegevens redelijkerwijze van belang kunnen worden geacht voor het instellen van bezwaar of beroep door de aansprakelijk gestelde.

4. Het bezwaar, onderscheidenlijk het beroep wordt ingesteld binnen twee maanden na de dagtekening van de kennisgeving dan wel indien de aanslag na de kennisgeving is vastgesteld, twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet. Hoofdstuk V en hoofdstuk VIII, afdeling 4, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de artikelen 25, derde lid, en 29,

tweede en derde lid, van die wet niet van toepassing zijn indien het niet aan de aansprakelijk gestelde is te wijten dat de vereiste aangifte niet is gedaan of dat niet volledig is voldaan aan de verplichtingen ingevolge de artikelen 41, tweede lid, 47, 48, en 50 van die wet.

5. Door de inspecteur wordt geen uitspraak op het bezwaarschrift gedaan voordat het vonnis in de procedure als bedoeld in artikel 49, vierde lid, kracht van gewijsde heeft verkregen.

6. Bezwaar of beroep is niet toegestaan voor zover feiten of omstandigheden in het geding zijn, die van belang zijn geweest bij de vaststelling van de belastingaanslag en ter zake waarvan een onherroepelijke rechterlijke uitspraak is gewezen.

#### **Artikel 51**

1. Indien de ontvanger conservatoir beslag heeft gelegd tot verhaal van de belastingaanslag op degene die aansprakelijk is of wordt gesteld, behoeft geen eis tot van-waarde-verklaring te worden ingesteld.

2. Tenzij op het tijdstip van het leggen van het beslag de aansprakelijk gestelde reeds op de voet van artikel 49, vierde lid, is gedagvaard, vervalt het beslag van rechtswege indien de ontvanger niet binnen vier maanden na de dagtekening van de kennisgeving bedoeld in artikel 49, tweede lid, tot dagvaarding van de aansprakelijk gestelde is overgegaan. Het beslag vervalt bovendien indien de eis in de procedure bedoeld in artikel 49, vierde lid, is afgewezen en deze afwijzing in kracht van gewijsde is gegaan. Heeft voor het leggen van het beslag geen aansprakelijkstelling plaatsgevonden, dan vervalt het beslag indien niet binnen drie maanden na het leggen van het beslag aansprakelijkstelling plaatsvindt. De president van de rechtbank die het verlot tot het leggen van het beslag heeft verleend kan de in de vorige volzin bedoelde termijn verlengen, indien de ontvanger dit vóór het verstrijken van de termijn verzoekt. Ingeval een conservatoir derdenbeslag van rechtswege is vervallen stelt de ontvanger de derde-beslagene daarvan schriftelijk in kennis.

3. Zodra de ontvanger een executoriale titel heeft verkregen en deze voor tenuitvoerlegging vatbaar is geworden, gaat het conservatoir beslag over in een executoriaal beslag, mits de verkregen titel aan de beslagene en, zo het beslag onder een derde is gelegd, ook aan deze is betekend.

4. Bij de toepassing van artikel 741 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering geldt de in het derde lid bedoelde titel als het vonnis waarbij het beslag is van-waarde-verklaard.

#### **Artikel 52**

1. Indien de aansprakelijk gestelde de aansprakelijkheid niet of niet tijdig betwist en niet binnen de in artikel 49, vijfde lid, gestelde termijn betaalt, kan de invordering van het in de kennisgeving vermelde bedrag van de belastingaanslag geschieden bij een door de ontvanger, in naam van de Koning, uit te vaardigen dwangbevel. De artikelen 11, 12, 13 en 14 zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Indien de betwisting op grond van artikel 49, derde lid, heeft geleid tot een vonnis waarbij uitsluitend de aansprakelijkheid is vastgesteld, kan de invordering van het in de kennisgeving vermelde bedrag van de belastingaanslag geschieden op de dag na de dag waarop dat vonnis kracht van gewijsde heeft verkregen bij een door de ontvanger, in naam van de Koning, uit te vaardigen dwangbevel. De artikelen 11, 12, 13 en 14 zijn van overeenkomstige toepassing.

3. De aansprakelijk gestelde kan tegen de tenuitvoerlegging van een dwangbevel in verzet komen op overeenkomstige wijze als een belasting-schuldige op de voet van artikel 17, met dien verstande dat het bepaalde in het derde lid van dat artikel eveneens geldt voor het niet ontvangen zijn van de kennisgeving bedoeld in artikel 49, tweede lid, en voor de omstandigheden die aan de orde zijn gesteld in het rechtsgeding als bedoeld in



artikel 49, vierde lid, dan wel in een dergelijk rechtsgeding aan de orde hadden kunnen worden gesteld.

4. De artikelen 18 en 19 zijn van overeenkomstige toepassing.

### **Artikel 53**

1. De bepalingen van de eerste en de tweede afdeling van hoofdstuk IV inzake verhaalsrechten en verrekening, met uitzondering van artikel 24, derde lid, vinden overeenkomstige toepassing ten aanzien van de aansprakelijk gestelde.

2. Het bepaalde in artikel 25 met betrekking tot de mogelijkheid van uitstel van betaling vindt overeenkomstige toepassing ten aanzien van de aansprakelijk gestelde.

3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld krachtens welke de aansprakelijk gestelde die niet in staat is anders dan met buitengewoon bezwaar een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te voldoen, geheel of gedeeltelijk wordt ontslagen van zijn betalingsverplichting.

### **Artikel 54**

De ontvanger doet aan de belastingschuldige mededeling van zijn voornemen tot betaling aan de aansprakelijk gestelde die een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk heeft voldaan, van een bedrag als gevolg van een vermindering op die belastingaanslag of op de aanslag waarmee die belastingaanslag op de voet van artikel 15 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen is verrekend, dan wel van zijn voornemen tot verrekening ingevolge artikel 24 van dat bedrag. De betaling vindt plaats tot ten hoogste het bedrag dat die aansprakelijk gestelde heeft betaald op die belastingaanslag of op de aanslag waarmee die belastingaanslag op de voet van artikel 15 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen is verrekend. De betaling aan de aansprakelijk gestelde doet het recht van de belastingschuldige op de teruggaaf teniet gaan. Bij de toepassing van de vorige drie volzinnen is, in afwijking van het bepaalde in artikel 24, tweede lid, de ontvanger niet verplicht op verzoek van de belastingschuldige te verrekenen. Indien een aanslag na de verrekening van die aanslag met een voorlopige aanslag leidt tot een teruggave, wordt deze teruggave voor de toepassing van de eerste volzin aangemerkt als een vermindering op de voorlopige aanslag.

## **Afdeling 3. Bijzondere verhaalsregelingen voor de aansprakelijk gestelde**

### **Artikel 55**

1. Indien verhaal op de belastingschuldige door degene die ingevolge artikel 35 of artikel 36 belasting heeft voldaan geheel of gedeeltelijk onmogelijk blijkt en twee of meer personen ingevolge het desbetreffende artikel hoofdelijk aansprakelijk zijn, moeten dezen onderling voor gelijke delen in het onverhaald gebleven deel bijdragen, tenzij ingevolge artikel 35 belasting is voldaan en het aandeel in het totaal van het uit te voeren werk dat ieder van de hoofdelijk aansprakelijken door een onderaannemer heeft laten uitvoeren kan worden vastgesteld, in welk geval zij elk in evenredigheid met dat aandeel moeten bijdragen. Degene die meer heeft voldaan dan zijn aandeel, heeft voor het meerdere verhaal op degene die minder dan zijn aandeel heeft voldaan. Een tekort veroorzaakt doordat één of meer van hen geen verhaal biedt onderscheidenlijk bieden, wordt voor gelijke delen onderscheidenlijk naar evenredigheid van de gedeelten waarvoor de schuld ieder van hen aanging over de anderen verdeeld.

2. Ieder die in de belasting heeft bijgedragen, blijft gerechtigd het bijgedragene alsnog van de belastingschuldige terug te vorderen.

3. Van dit artikel kan bij overeenkomst worden afgeweken.



## **Artikel 56**

1. Degene die ingevolge artikel 34 of artikel 35 belasting heeft voldaan, heeft hiervoor verhaal op ieder van degenen, die ingevolge artikel 36 hoofdelijk aansprakelijk is.

2. Degene die het ingevolge het eerste lid verschuldigde bedrag heeft voldaan, wordt geacht tot dit bedrag de belasting van de belastingschuldige ingevolge artikel 36 te hebben voldaan.

3. Van het eerste en het tweede lid kan bij overeenkomst worden afgeweken.

## **Artikel 57**

De aansprakelijke die een belastingschuld heeft voldaan dan wel in de belasting heeft bijgedragen, is bij zijn verhaal op de belastingschuldige of de mede-aansprakelijke uitsluitend gesubrogeerd in het voorrecht van 's Rijks schatkist overeenkomstig artikel 21. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de belastingschuldige en de aansprakelijke die in de belasting heeft bijgedragen indien artikel 54 toepassing heeft gevonden.

## **HOOFDSTUK VII. VERPLICHTINGEN TEN BEHOEVE VAN DE INVORDERING**

### **Artikel 58**

De belastingschuldige of een aansprakelijk gestelde is gehouden aan de ontvanger:

- a. de door deze gevorderde gegevens en inlichtingen te verstrekken welke voor de invordering te zijnen aanzien van belang kunnen zijn;
- b. boeken en andere bescheiden waarvan de kennisneming van belang kan zijn voor de invordering te zijnen aanzien, desgevorderd ter inzage te verstrekken.

### **Artikel 59**

1. Personen en lichamen in de zin van de Algemene wet inzake rijksbelastingen die binnen Nederland een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefenen, zijn gehouden desgevorderd aan de ontvanger de op dat bedrijf of beroep betrekking hebbende boeken en andere bescheiden, waarvan de kennisneming van belang kan zijn voor de invordering ten aanzien van derden, ter inzage te verstrekken.

2. Elk ander lichaam in de zin van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, met uitzondering van een lichaam als bedoeld in artikel 56 van die wet, is gehouden desgevorderd aan de ontvanger zijn boeken en andere bescheiden waarvan de kennisneming van belang kan zijn voor de invordering ten aanzien van derden, ter inzage te verstrekken.

3. Personen en lichamen als bedoeld in het eerste en het tweede lid zijn gehouden desgevorderd aan de ontvanger gegevens en inlichtingen te verstrekken welke van belang kunnen zijn voor de invordering ten aanzien van derden.

4. Artikel 56 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen is van toepassing met dien verstande dat voor belastingwet wordt gelezen Invorderingswet 1990.

### **Artikel 60**

1. Ingeval boeken en andere bescheiden van degene die is gehouden deze desgevorderd aan de ontvanger ter inzage te verstrekken zich bevinden bij een derde, geldt de inzageverplichting onverminderd voor deze derde.

2. De ontvanger stelt degene wiens boeken en andere bescheiden hij bij een derde ter inzage vordert gelijktijdig hiervan in kennis.

#### **Artikel 61**

1. Aan de verplichtingen bedoeld in artikel 58 en artikel 59 dient binnen een door de ontvanger te stellen redelijke termijn te worden voldaan.

2. De gegevens en inlichtingen dienen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud te worden verstrekt, hetzij schriftelijk, hetzij mondeling, ter keuze van de ontvanger.

3. Toegelaten moet worden, dat afschriften en uittreksels worden gemaakt van de boeken en andere bescheiden, waarvan krachtens de artikelen 58, 59 en 60 inzage wordt verstrekt.

#### **Artikel 62**

1. De verplichtingen welke volgens de artikelen 58, 59, 60 en 61 bestaan jegens de ontvanger gelden mede jegens iedere door of vanwege Onze Minister aangewezen andere ambtenaar van de rijksbelastingdienst.

2. Voor een weigering om te voldoen aan de in de artikelen 58, 60 en 61 omschreven verplichtingen kan niemand zich met vrucht beroepen op de omstandigheid, dat hij uit enigerlei hoofde tot geheimhouding verplicht is, zelfs niet indien deze hem bij een wettelijke bepaling is opgelegd.

3. Voor een weigering om te voldoen aan de in de artikelen 59 en 61 omschreven verplichtingen kunnen alleen bedienaren van de godsdienst, notarissen, advocaten, procureurs, geneeskundigen en apothekers zich beroepen op de omstandigheid, dat zij uit hoofde van hun stand, ambt of beroep tot geheimhouding verplicht zijn.

#### **Artikel 63**

Degene van wie ingevolge de artikelen 58 of 59 inzage is gevorderd van boeken en andere bescheiden, wordt geacht die in zijn bezit te hebben, tenzij het tegendeel aannemelijk is gemaakt.

### **HOOFDSTUK VIII. STRAFRECHTELIJKE BEPALINGEN**

#### **Artikel 64**

1. Degene die:

a. ingevolge deze wet verplicht zijnde tot het verstrekken van inlichtingen of gegevens, deze niet, onjuist of onvolledig verstrekt;

b. ingevolge deze wet verplicht zijnde tot het ter inzage verstrekken van boeken of andere bescheiden, geen, valse of vervalste boeken of andere bescheiden ter inzage verstrekt;

een en ander, indien daarvan het gevolg zou kunnen zijn dat te weinig belasting zou kunnen worden ingevorderd, wordt gestraft, hetzij met hechtenis van ten hoogste zes maanden en geldboete van de derde categorie, hetzij met een van beide voormelde straffen.

2. Degene die een der in het eerste lid omschreven feiten opzettelijk begaat, wordt gestraft, hetzij met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en met geldboete van de vierde categorie of, indien dat hoger is, eenmaal het bedrag van de te weinig ingevorderde belasting, hetzij met een van beide voormelde straffen.

3. De in het eerste lid strafbaar gestelde feiten zijn overtredingen, de in het tweede lid strafbaar gestelde feiten zijn misdrijven.

## **Artikel 65**

Strafvervolgning wordt niet ingesteld, indien de schuldige alsnog juiste en volledige inlichtingen of gegevens verstrekt voordat hij weet of redelijkerwijze moet vermoeden dat een of meer van de in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering bedoelde personen of een of meer ambtenaren van de rijksbelastingdienst de onjuistheid of onvolledigheid bekend is of bekend zal worden, mits het niet tijdig verstrekken van de gevraagde inlichtingen of gegevens niet van invloed is geweest op de verhaalsmogelijkheden met betrekking tot de belastingschuld.

## **Artikel 66**

Hoofdstuk IX, afdeling 2 – met uitzondering van artikel 72 – en afdeling 3, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen is van toepassing met betrekking tot de in artikel 64 strafbaar gestelde feiten, met dien verstande dat voor belastingwet wordt gelezen Invorderingswet 1990.

## **HOOFDSTUK IX. AANVULLENDE REGELINGEN**

### **Artikel 67**

1. Het is een ieder verboden hetgeen hem in enige werkzaamheid bij de uitvoering van deze wet, of in verband daarmee, nopens de persoon of de zaken van een ander blijkt of medegedeeld wordt, verder bekend te maken dan nodig is voor de uitvoering van deze wet of voor de heffing van enige rijksbelasting.

2. Onze Minister kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid vervatte verbod.

### **Artikel 68**

De verzending en de betekening van de stukken betreffende de invordering van de rechten van successie, van overgang en van schenking kan plaatsvinden aan de ingevolge artikel 43 van de Successiewet 1956 gekozen woonplaats dan wel aan de werkelijke woonplaats of plaats van vestiging.

### **Artikel 69**

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld ter uitvoering van deze wet.

### **Artikel 70**

Artikel 22, derde lid, vervalt op 1 januari 1993, tenzij voordien een wetsvoorstel, houdende een definitieve regeling omtrent het fiscaal bodemrecht bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingediend, dan wel een wetsvoorstel houdende een verlenging van de geldigheidsduur van voornoemde bepaling voor een tijd van niet langer dan een jaar.

## **HOOFDSTUK X. SLOTBEPALINGEN**

### **Artikel 71**

De inwerkingtreding van deze wet wordt nader bij de wet geregeld.

### **Artikel 72**

Deze wet kan worden aangehaald als Invorderingswet 1990.

Zie voor de behandeling in de  
Staten-Generaal:  
Kamerstukken II 1987/88; 1988/89;  
1989/90, 20 588  
Hand. II 1989/90, blz. 768-789; 815-833;  
860-875; 890-896; 915-916; 930;  
1030-1032; 1160; 1163  
Kamerstukken I 1989/90, 20 588 (88, 88a,  
88b, 88c)  
Hand. I 1989/90, blz. zie vergaderingen d.d.  
22 en 29 mei 1990

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en  
dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks  
aangaat aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, 30 mei 1990

Beatrix

De Staatssecretaris van Financiën,  
M. J. J. van Amelsvoort

De Staatssecretaris van Justitie,  
A. Kosto

Uitgegeven de *eenendertigste* mei 1990

De Minister van Justitie,  
E. M. H. Hirsch Ballin